

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dictamina Seu Scita Variæ Doctrinæ, Politicæ, Moralis, Stoicæ, Christianæ, & Spiritualis

Nieremberg, Juan Eusebio

Paderbornæ, 1711

Decas. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50306](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50306)

DECAS. II.

11. Sensatè Pelopidas respondit monentibus, ut cautiùs se tueretur. Aliorum inquit, hoc est, quibus sui cura incumbit; Imperator omnium est, non suus, & aliorum commoda anteponeit suis. Persona Regis decoratur Majestate humanâ, ac bonum Regni nescio quid Divinum habet. Æquè enim Philosophorum ac Theologorum doctrina est, bona quantò magis communia, tantò magis esse Divina.

12. Non existimet Princeps, Rempubllicâ magis suam esse, ac ipsû reipublicæ. Totus quantus est, illius servitio mancipatur. Alios otium docet operari malè; in Principe ipsum non agere, est malè agere.

13. Generositati Principis non officit servare se, ut servet suos; eximere se periculis; ut iis eximantur & sui. Vera fortitudo non est horrere vitam, sed contemnere mortem. Potest, amari vita, licèt mortem contempseris. Nam contemptus illius mali, & amor hujus boni tendere debent in eundem scopum, qui est salus, & utilitas communis.

14. Rex licèt unicus sit, laborat tamen

pro multis, atque indè habet quòd æstimet labores suos. Plurimi agent malè, si ille non operetur bene. Multi agent bene, si ille non operetur malè. Tota Regni machina Cœlorum instar cardine suo vertitur; illorum minimum vitium redundat in terram, hujus in populum. At si bene agat, digito movet universa, penè dixerim, solo desiderio agendi.

15. Voluntas Principis est imago omnipotentia Divinæ. DEUS solâ voluntate operatur, quod vult: Princeps solùm arrendendo omnes trahit in sequelam. Sua suorúmque felicitas erit, si complaceat sibi in bono, si colat virtutem, si amet æquitatem.

16. Ad duo præcipuè advertat Princeps: quòd imperet hominibus, quòd ipse sit homo. A primo affvescet humanitati: à secundo non efferetur in superbiam. Per illud reddetur bonus Pater: per hoc non erit malus Dominus.

17. Licèt Princeps dominetur mortalibus, nihil tamen præter virtutem immortale habet, quæ ubi, ubi sit, semper veris bonis stipatam videris.

18. Re-

18. Regia dignitas æstimari non debet ab indulgentia fortunæ, sed à pretio virtutis, & prudentia consilii. His cardinibus versatur publica res, tametsi non respondeat eventus. Prudentia enim mensurari non debet ab eventu, qui sequitur, sed à consilio unde nascitur.

19. Virtus Principis non sit ficta aut affectata, sed sincera & solida. In munere enim, quo fungitur, ambitioni locus non est, nec dependentiæ ab aliis. Ambitiosi hoc vitio laborant, ut contenti ascititiâ virtute, veluti latrunculi eam despolient, illiúsque veste induti velint honorari, ipsâ nudâ relictâ, & quasi captivâ. Nunquam enim illa minùs libera est, & magis serva, quàm quando contempta sustentare debet apparentiam ambitionis.

20. In Principe mensura actionum non sit potestas, sed honestas, & ratio decori. Possit, quod licet, non velit, quod libet. Errat, si existimet se plùs posse, quàm liceat. Voti licentiam sola virtus honestare potest. Minimâ licentiâ utatur, qui potest sumere maximam. Velle omnia, quæ possis, tyranni est, & scelestissimi: velle

As

solam

solum, quod licet, DEI & boni. Si quod affectus suadet; præberet fortuna, brevi Universum ruina involveret. Stabit potestas subinde errando: semper peccando nunquam subsistet.

DECAS III.

21. Honestas virtus est maximè Regia: in illo plùs habet fulgoris, ac in alio quolibet. Cùm enim omnium oculi tendant in actiones illius, necesse est eas alienas esse ab omni eo, quod in plebe vel excusari potest, vel faciliùs condonari. Nôrint Principes ipsam Majestatem sibi damnosam, aliis scandalosam esse, nisi honestate firmetur. Cùm enim non sit, qui potestati resistat, agitur impunè, quod voluntas elegerit, non quod honestas statuerit.

22. Habet & potestas servitutem suam. Regi enim non æquè licet agere, quod cæteris. Aptè Seneca scribens Potenti cuiquam: *Multa tibi non licent, que humillimis, & in angulo jacentibus. Magna servitus est magna fortuna. Non licet tibi quidquam arbitrio tuo facere. Audienda sunt tot hominum millia, tot disponendi Libelli, tantus rerum ex orbe*